

DEN RYSKA FÖRBUNDSSTATEN.

112-85

Forts. från sid. 3.

I Washington har man funnit att förhållandet mellan Ryssland och västmakterna kan komma att bestämmas av hur frågan om Rysslands tillträde till öppet vatten löses. Man instämmer i att Ryssland måste ha sådant tillträde, och bland de problemen, som berörs i samband därmed, diskuteras även Sveriges läge.

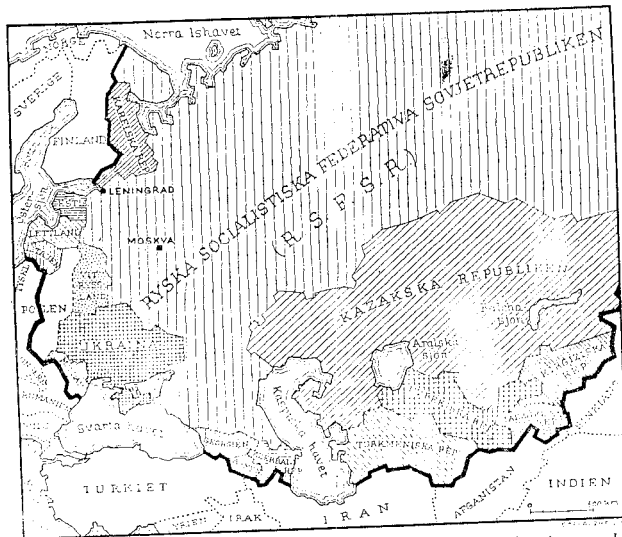
Walter Lippman jämte andra politiska skribenter tro icke att Sverige kan fortsätta att vara neutralt. Vi måste tänka oss för mer än en gång innan vi alltför lättvindigt utgå ifrån att vi varit trogna mot våra principer och ha upprätthållit de små folkens rättigheter, om vi blott skulle återställa dem till en svag neutral status quo ante, skriver han. "Vid reorganiseringen av Europa och världen komma de små nationerna också att få plikter att uppfylla vid bevarandet av den allmänna säkerheten.

Östersjön måste bli fri farled.

Det blir exempelvis av största vikt att säkerställa, att Östersjön blir en fri farled mellan västmakterna och Ryssland, "ej blott i fred utan även i krig". Lippman anser, att detta är absolut nödvändigt för att förhindra att Tysklands militära makt återuppträda. "Men för att Östersjön skall kunna hållas öppen är det nödvändigt att Danmark, Norge, Polen, Finland och så vidare hoppas även Sverige göra bestämda militära utfästelser i fråga om sina nödvändiga bidrag till att hålla öppen förbindelsen mellan Storbritannien och Ryssland. De kunna icke vara avrustade, de kunna icke vara neutrala och de kunna icke föra en vacklande utrikespolitik om dessa resultat skola uppnås. Icke heller kunna de sätta sin lit till allmänna utfästelser i samband med något återupplivat folkfördrag. Allmänna utfästelser äro önskvärda och nödvändiga, men för vissa länder inom vissa strategiska områden såsom Östersjön äro mycket mera konkreta uppgörelser nödvändiga."

Lippman framhåller att detta icke är vad de små staterna väntade under senare delen av 1800-talet och början av 1900-talet, då de små nationernas ideologi gick i rakt motsatt riktning. Men, säger han, "icke desto mindre är det enda sätt, på vilket de små nationerna inom utsatta områden av jorden kunna effektivt säkerställa sin existens, att alliera sig med sina grannar".

Per Persson.

Karta över Sovjetunionens västra del, omfattande de sexton federativa republikerna; stora delar av Sibirien, som ingår i RSFSR, har utelämnats av utrymmesskäl.

Moskvabeslutet att splittra den sovjetryska federationens hittills centraliserade försvarsväsen och utrikespolitik genom den vid månadsskiftet proklamerade författningsändringen, som ger varje enskild sovjetrepublik rätt att upprätta egna folkkommissioner för försvaret jämte republikanska militära formationer samt egen utrikesledning och -representation, kommer konturerna av unionens sexton federativtater att tydligare än förr framträda på kartan. Dessa sovjetrepubliker var före krigsutbrottet elva till antalet; under krigsåren har unionen tillförs ytterligare fem, nämligen den nyupprättade karelsk-finska sovjetrepubliken och de nytilkomna republikerna Estland, Lettland, Litauen samt Moldau. Geografiskt sett kan man tala om tre grupper av sovjetstater, fördelade kring Ryska socialistiska federativa sovjetrepubliken (RSFSR) som federationens centrala kropp: den västliga gruppen, den södra-kaukasiska och den östliga-asiatiska.

RSFSR är utan jämförelse den största av förbundsstaterna; av Sovjetunionens 21.370.000 kvkm och 183 miljoner befolkning omfattar den med sin sträckning från Dnepr till Sibiriens östligaste utmarker vid Berings hav en yta av 16.500.000 kvkm och en befolkning av närmare 110 miljoner. Dess östliga del (från Altai räknat) utbreder sig över hela Sovjetunionens område. RSFSR innesluter 17 autonoma republiker, 6 autonoma distrikt och 10 nationalitetsdistrikt. Den levererade före kriget 75 procent av unionens totalproduktion. Dess huvudstad, Moskva, är unionshuvudstad.

Närmast i storleksordning kommer den östliga-asiatiska statsgruppen, inom vilken Kazakhska republiken är den största med en yta av 2.750.000 kvkm och en befolkning av 6 milj. Republiken gränsar i väster till Volga och Kaspiska havet och i öster till Kina. Huvudstad är Alma-Ata. Längs dess södra gräns grupperar sig från väst till öst Turkmeniska republiken med 450.000 kvkm och 1,25 milj. invånare, huvudstad Asjchabad; Uzbekiska republiken med 378.000 kvkm och 6,2 milj. invånare, huvudstad Tasjkent; Tadjikiska republiken på gränsen till Afghanistan med 144.000 kvkm och 1,5 milj. invånare, huvudstad Stalinabad; Kirgisiska republiken på gränsen till Kina med nära 200.000 kvkm och 1,5 milj. invånare, huvudstad Frunze.

Den södra kaukasiska gruppen omfattar de federativa republikerna Georgien i väster med huvudstaden Tiflis, 70.000 kvkm yta och 3,5 milj. invånare, vidare Armenien på gränsen till Turkiet och Iran med huvudstaden Erivan, en yta av 30.000 kvkm och en befolkning av 1,3 milj. samt Azerbaidzjan vid Kaspiska havet med huvudstaden Baku, 3,2 milj. invånare och en yta av 86.000 kvkm.

Den västra gruppen slutligen, utvidgad från två till sju federativa republiker under kriget, är jämte RSFSR den folkrikaste och produktionskraftigaste av unionens landsdelar. Denna statsgrupp domineras av Ukrainska republiken med Krim, före kriget omfattande 533.000 kvkm utomordentligt bördig och mineralrik jord och befolkad av nära 40 milj. invånare, varav 4/5 ukrainare. Huvudstaden är Kiev. Till den ukrainska republiken räknar Moskva sedan 1939 Västukraina, varpå anspråk görs fram till Curzonlinjen, ett område med 8 milj. invånare och en yta av 88.000 kvkm, gränsande till Karpaterna i söder och Pipetfloden i norr. Ukrainas sydvästligaste hörn upptogs före kriget av den autonoma republiken Moldau. Sedan Bessarabien med huvudstaden Kijinev, (Chisinau) 1940 införlivats med Sovjetunionen har dessa båda områden sammanförts till ett, som nu nämnes som federativa republiken Moldau. Dess territorium torde omfatta cirka 60.000 kvkm med en befolkningssiffra av (normalt) närmare 4 milj.

Näst Ukraina i storleksordning är den Vitryska republiken med 10,4 milj. invånare och ett område av 235.000 kvkm. Dess huvudstad före kriget, Minsk, har fått en konkurrent i Gomel, dagarna förklarad som säte för det vitryska förbundsrådet. Västra Vitryssland, som i likhet med Västukraina efter Polens delning 1939 förklarades inkorporerat i Sovjetunionen, har 4,8 milj. invånare och en yta av 100.000 kvkm. Av de baltiska staterna har endast Litauen genom kriget och den följande anslutningen till Sovjetunionen utvidgat sitt territorium: det skedde på Polens bekostnad genom inkorporering av Vilno området, varigenom Litauens territorium växte till 52.800 kvkm och dess befolkning till 2,4 milj. Den karelsk-finska federativa republiken, slutligen med huvudstaden Petrozavodsk omfattade före kriget som autonom republik närmare 140.000 kvkm och räknade omkring 500.000 invånare. Övergången från autonom till federativ republik skedde i samband med finsk-ryska fredsslutet i Moskva våren 1940.

S.